

*IN MEMORIAM***SEĆANJE NA PROFESORA Dr JOVANA MARIĆA****Jovan Marić**

(Bijeljina, 11. VIII 1941. — Beograd, 11. XI 2023.)

Profesor dr Jovan Marić je istaknuti srpski neuropsihijatar, forenzički psihijatar, naučni radnik, istraživač, direktor Klinike za psihijatriju UKC Beograd, ambasador i pisac. Ovo su samo neke od funkcija koje je za života obavljao Profesor Marić, figurativno rečeno to je samo "vrh ledenog brega" svih njegovih delatnosti i dela koja je za sobom ostavio. Profesor Marić sa svojim osobinama i ličnošću, nije bio tako jednostavna osoba kako se činilo mnogima koji ga nisu dobro poznavali, ili nisu imali prilike, ni sposobnosti da to učine. Profesor je bio izuzetan, jedinstven u svakoj funkciji koju je obavljao, a i u odnosima sa svojim saradnicima, studentima, prijateljima i članovima porodice. Nije uvek bio shvaćen na pravi način, međutim njegova karijera uključuje dugogodišnji rad u oblasti psihijatrije, obrazovanja, pisanja i diplomatije. Kao stručnjak doprineo je razvoju i promociji psihijatrije u Srbiji, regionu, svetu, posebno je bio cenjen u Bosni i Hercegovini, odakle su mu i koreni. Boravio je godinu dana na usavršavanju u SAD i uvek je sa velikim odusevljenjem iznosio stečena stručna iskustva i lične doživljaje tokom boravka u Americi. Istovremeno je aktivno učestvovao u javnom, kulturnom i političkom životu Srbije. Za one koji ne znaju, Profesor Marić potiče iz intelektualne porodice, imao je nesreću da je rastao bez oca, ali okružen velikom brigom i ljubavlju majke,

tetke i starijeg brata, jedan od najboljih studenata generacije, bez problema je dobio posao u Beogradu i vrlo brzo napredovao, jer na poslu nije bio konfliktnog karaktera, bio je pravičan, spreman svakom da pomogne, oprost, ali ne i da zaboravi.

Bio je jedan od viđenijih forenzičkih psihijatara, predsednik Sudsko-psihijatrijskog odbora, a veštačio je i najteže slučajeve sa velikom odgovornošću i mudrošću. Voleo je da citira latinske sentence, a onda kada shvati da ga sagovornik ne razume, sa poznatim osmehom prevede rečeno. Voleo je medije, a i mediji su voleli njega, umeo je da govori tako da ga gledaoci potpuno shvataju i kada govori o usko stručnim oblastima. Bio je jedan od prvih, kako je sebe nazivao "seksologa", odnosno psihijatara koji je u timu učestvovao u dijagnostici i tretmanu ove veoma kompleksne oblasti. Kao pedagog je bio više nego omiljen, studenti su ga voleli i bili veoma zadovoljni ukoliko su izvukli Profesora kao ispitivača. Postojala je anegdota da kod Profesora Marića "možeš da padneš samo sa stolice". Naravno da je i u ovoj ulozi bio veoma dobro nameran i pravedan u svakom smislu te reči.

Profesorova uloga kao ambasadora, u šta se i pisac ovih redova lično uverio, govori o njegovom angažmanu na širem društvenom nivou, gde je sa velikom ozbiljnošću pristupao ovom poslu i prvi put je pokazao svoju umešnost i mudrost u konkretnom aspektu diplomatije. U to vreme je bio veoma zadovoljan i srećan u porodičnom okruženju, nažalost ne dugog trajanja, što je odredilo njegova buduća kretanja i život uopšte. Vredno je napomenuti da je bio i kao roditelj specijalan, voleo je svoje ćerke, posebno srednju, koja je krenula njegovim stopama u svet psihijatrije i bila mu je velika podrška poslednju deceniju života. Nažalost ostao je uskraćen za sinovljevu ljubav, što je učinilo da je veoma teško podnosio ovaj teret, posebno na kraju životnog veka. Ćerke su pružale nesebično sve što je do njih zavisilo da mu omoguće da ublaži svoju patnju. Njegova miljenica Joana je dan i noć probdela pored njegovog kreveta i uspela da mu spase i produži život, kada je oboleo od korone.

No da se osvrnemo i na njegova pisana dela. Profesor Marić je autor više knjiga koje obrađuju teme iz psihijatrije, psihologije i društva. Evo nekih od njegovih značajnih dela: "Klinička psihijatrija" koja je udžbenik, namenjen studentima medicine i stručnjacima u oblasti mentalnog zdravlja, veoma popularan, lako čitljiv i bio je omiljen ne samo u krugovima medicinara već i specijalizanata. Doživeo je nekoliko izdanja. Sledi "Medicinska etika", zajedno sa Joanom Marić, udžbenik namenjen učenicima prvog i drugog razreda medicinskih škola, a obrađuje teme koje su ključne za razumevanje etičkih principa u medicini, uključujući odnos prema pacijentima, poverljivost, profesionalnu odgovornost i druge aspekte medicinske etike. Profesor Marić je zajedno sa Profesorom dr Mihailom Lukićem koautor knjige "Pravna medicina". Ovo delo obrađuje interdisciplinarnu oblast koja povezuje medicinu i pravo, pokrivajući teme kao što su medicinsko pravo, sudska medicina i etika u zdravstvu. Namenjen je i pisan primarno za studente prava, pravnike i medicinare forenzičke orijentacije. Najpoznatije knjige iz domena društva i socioloških zbivanja su "Kakvi smo mi Srbi" u kojoj autor analizira karakteristike srpskog naroda oslanjajući se na svoje profesionalno iskustvo i kulturološka istraživanja. Doživela je mnoge polemike i zainteresovala širi krug čitalaca. Sledi knjiga "Uspamet se Srbi", koja predstavlja autorov poziv na nacionalno buđenje i osvrt na društvene izazove sa kojima se Srbija suočava. Treba pomenuti i knjigu "Kako sačuvati živce" koja pruža savete i tehnike za upravljanje stresom i očuvanje mentalnog zdravlja u svakodnevnom životu. Najzad i knjiga "Muškarac naspram žene", koja istražuje omiljenu temu

autora, odnose između muškaraca i žena, u kojoj Profesor Marić analizira i psihološke i sociološke aspekte njihovih interakcija.

Uloga Profesora dr Jovana Marića kao ambasadora govori o njegovom angažmanu na širem društvenom planu, a rad u medicini i literarna aktivnost ističu ga kao jednog od značajnih javnih ličnosti u Srbiji.

Dozvolite da autor ovih sećanja na Profesora dr Jovana Marića završi sa ličnim komentaram: Bila je čast i veliko zadovoljstvo poznavati i raditi sa Profesorom, dugi niz godina u trajanju od pet decenija, a posebno zahvalna što je mnoge profesionalne i životne informacije i lekcije inkorporirala u svom profesionalnom radu i životu.

Neka Ti je večna Slava i Hvala dragi naš Professore Mariću.

Prof. dr Miroslava Jašović-Gašić

PREPRAVA